

The seal of Wat Phnom Penh is a circular emblem. It features a central golden sunburst with a face, surrounded by a ring of Thai script. The outer ring of the seal contains the text 'โรงเรียนพระปริยัติธรรม' at the top and 'วัดพระธรรมกาย' at the bottom.

บทที่ ๖
ปฐมจ (๕) ศัพท์ ทั้ง ๓ สิ่ง
แจกอย่างเดียวกันดังนี้

ลำดับ	วิภัตติ	พหูพจน์
ป.	ปลฺยจ+โย	=ปลฺยจ
ท.	ปลฺยจ+โย	=ปลฺยจ
ต.	ปลฺยจ+หิ	=ปลฺยจหิ
จตุ.	ปลฺยจ+न्ह	=ปลฺยจन्ह
ปญ.	ปลฺยจ+หิ	=ปลฺยจหิ
ฉ.	ปลฺยจ+न्ह	=ปลฺยจन्ह
ส.	ปลฺยจ+สุ	=ปลฺยจสุ

วิภัตติ	พหูพจน์	วิธีการลงวิภัตติ
ป.	ปญจ	แปลง อ กับ โย เป็น อ (หรือลง โย ลง โย)
ทุ.	ปญจ	“.....”
ต.	ปญจหิ	ลง หิ คง หิ
จตุ.	ปญจนนํ	ลง น อากม ลง นํ คง นํ ไว้
ปญ.	ปญจหิ	ลง หิ คง หิ
ฉ.	ปญจนนํ	ลง น อากม ลง นํ คง นํ ไว้
ส.	ปญจสุ	ลง สุ คง สุ ไว้

ตั้งแต่ ๕ (๖) - อัญจารส (๑๘) แจกเหมือน ปญจ (๕)

แจก ฉ (๖), สตฺต (๗), อฏฺฐ (๘), อฏฺฐจารส (๑๘)
เป็นตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ลำดับ	วิภัตติ	พหูพจน์
ป.	ฉ+โย	=ฉ
พ.	ฉ+โย	=ฉ
ต.	ฉ+หิ	=ฉหิ
จตุ.	ฉ+न्हं	=ฉन्हं
ปญ.	ฉ+หิ	=ฉหิ
ฉ.	ฉ+न्हं	=ฉन्हं
ส.	ฉ+สุ	=ฉสุ

ลำดับ	วิภัตติ	พหูพจน์
ป.	สตุต+โย	=สตุต
พ.	สตุต+โย	=สตุต
ต.	สตุต+หิ	=สตุตหิ
จตุ.	สตุต+न्हं	=สตุตन्हं
ปญ.	สตุต+หิ	=สตุตหิ
ฉ.	สตุต+न्हं	=สตุตन्हं
ส.	สตุต+สุ	=สตุตสุ

ลำดับ	วิภัตติ	พหูพจน์
ป.	อภฺจฺ+โย	=อภฺจฺ
พ.	อภฺจฺ+โย	=อภฺจฺ
ต.	อภฺจฺ+หิ	=อภฺจฺหิ
จต.	อภฺจฺ+न्हं	=อภฺจฺन्हं
ปญ.	อภฺจฺ+หิ	=อภฺจฺหิ
ฉ.	อภฺจฺ+न्हं	=อภฺจฺन्हं
ส.	อภฺจฺ+สฺ	=อภฺจฺสฺ

ลำดับ	วิภัตติ	พหูพจน์
ป.	อภุจฺจารส+โย	=อภุจฺจารส
พ.	อภุจฺจารส+โย	=อภุจฺจารส
ต.	อภุจฺจารส+หิ	=อภุจฺจารสหิ
จต.	อภุจฺจารส+न्ह	=อภุจฺจารสन्ह
ปญ.	อภุจฺจารส+หิ	=อภุจฺจารสหิ
ฉ.	อภุจฺจารส+न्ह	=อภุจฺจารสन्ह
ส.	อภุจฺจารส+สุ	=อภุจฺจารสสุ

ตัวอย่างประโยคภาษาบาลี ปณฺจ (๕) นับนามนามปุงลิงค์

๑. ปณฺจ สามเณรา ปิณฑทาย คามํ ปวิสนฺติ.

อ.สามเณร ท. ห้า ย่อมเข้าไป สู่หมู่บ้าน เพื่อก่อนข้าว.

๒. ภิกขุ ปณฺจ มาเส สมนธมฺมํ กโรนฺติ.

อ.ภิกษุ ท. ย่อมกระทำ ซึ่งสมณธรรม ตลอดเดือน ท. ห้า.

๓. ปุถุชโน ปณฺจหิ กามคฺเณหิ นินฺวยติ.

อ.ปุถุชน อันกามคุณ ท. ห้า ย่อมห่อหุ้ม.

๔. เสฏฺฐี ปณฺจนฺนํ สามเณรานํ ภาตฺตํ เทติ.

อ.เศรฐี ย่อมถวาย ซึ่งภัตต แก่สามเณร ท. ห้า.

๕. ขีณาสวานํ จิตตํ ปญฺจหิ กามคฺเณหิ วิมุจฺจติ.

อ.จิต ของพระขีณาสพ ท. ย่อมพ้น จากกามคุณ ท. ห้า.

๖. วิสาขา ปญฺจนนํ หตฺถินํ ถามํ ฐาเรติ.

อ.นางวิสาขา ย่อมทรงไว้ ซึ่งเรียวแรง ของช้าง ท. ห้า (เชือก)

๗. ภิกฺขุ ปญฺจสุ กามคฺเณสุ สํวรฺนติ.

อ.ภิกษุ ท. ย่อมสำรวม ในกามคุณ ท. ห้า.

ตัวอย่างประโยคภาษาบาลี ปณฺจ (๕) นับนามนามอดีตถीलิ่งค์

๑. ปณฺจ อิตฺถิโย ปณฺจ สีลานิ สมานิยนฺติ.

อ.หมิง ท. ห้า ย่อมสมานาน ซึ่งศีล ท. ห้า.

๒. เทวตา อตฺตโน ปณฺจ อตฺตชาติโย สรติ.

อ.เทวดา ย่อมระลึกถึง ซึ่งชาติอันล่วงไปแล้ว ท. ห้า ของตน.

๓. ปณฺจหิ เถรีหิ ฌมฺโม สฺยนฺเต.

อ.ธรรม อันพระเถรี ท. ห้า ย่อมฟัง.

๔. ราชา ปณฺจนฺนํ ภิกฺขุณีนํ ภิกฺขํ เทติ.

อ.พระราชา ย่อมถวาย ซึ่งภิกษา แก่ภิกษุณี ท. ห้า.

๕. ชนา ปณฺจหิ ธานีหิ นิกฺขมนฺติ.

อ.ชน ท. ย่อมออกไป จากเมือง ท. ห้า.

๖. ปณฺจนฺนํ เถรีนํ จีวรานิ ซีรฺนฺติ.

อ.จีวร ท. ของพระเถรี ท. ห้า ย่อมคร่ำครา.

๗. เถรีโย ปณฺจสุ กุฎฺฐีสุ วสนฺติ.

อ.พระเถรี ท. ย่อมอยู่ในกุฎี ท. ห้า.

ตัวอย่างประโยคภาษาบาลี ปณฺจ (๕) นับนามนามนปุงสกสิงค์

๑. รณโณ อสุสาทีนิ ปณฺจ วาหนานิ อเหตุสฺ.

อ.พาหนะ ท. ห้า มีม้าเป็นต้น ของพระราชามีได้แล้ว.

๒. เวชฺโช ภิกฺขุณฺํ ปณฺจ เกสชฺชานิ เปเสติ.

อ.หมอบ ย่อมส่งไป ซึ่งเกสัชช ท. ห้า แก่ภิกษุ ท.

๓. วาณิโช ปณฺจหิ สกฺเขหิ ภณฺฑทานิ อหารติ.

อ.พ่อค้า ย่อมนำมา ซึ่งสินค้า ท. ด้วยเกวียน ท. ห้า.

๔. วิสาขา ปณฺจนฺนํ ภิกฺขุสฺตานํ ทานํ เทติ.

อ.นางวิสาขา ย่อมถวาย ซึ่งทาน แก่ร้อยแห่งภิกษุ ท. ห้า (๕๐๐ รูป)

๕. อรหัต จิตตํ ปญฺจหิ นีวรณฺเหหิ วิมุจฺจติ

อ.จิต ของพระอรหันต์ ท. ย่อมหลุดพ้น จากนิรณํ ท. ห้า.

๖. ภิกฺขุ ราชคหทึหิ ปญฺจหิ นคเรหิ อากฺขณฺติ.

อ.ภิกษุ ท. ย่อมมา จากเมือง ท. ห้า มีเมืองราชคฤห์เป็นต้น.

๗. อริยสํวกา ปญฺจสุ สีเสสุ ปตฺติฎฺฐาหนฺติ.

อ.อริยสาวก ท. ย่อมตั้งมั่น ในศีล ท. ห้า.

